

MISSAKIT RY
Annankatu 16 B 28
00120 Helsinki

SOIAALI- JA TERVESMINISTERIÖ
Kirjaamo
PL 33
00023 Valtioneuvosto

VASTAUS LAUSUNTOPYYNTÖÖN HALLITUKSEN TASA-ARVO-OHJEL- MALUONNOKSESTA 2.6.2004 (Drno 9/91/2004)

Lausuntopyynnön tultua keskelle normaalia loma-aikaa, emme ehtineet syvemmin keskittyä ohjelmaluonnoksen kaikkiin puoliin tai toisaalta valmistella vastausta, joka kattaisi ne kaikki isot kysymykset, joita tämän hankkeen ympärillä tulisi käydä läpi. Vastauksemme on tässä kohdassa siis hyvin pelkistetty, mutta yhdistyksemme on valmis jatkossa olemaan mukana tukemassa hallituksen tasa-arvo-ohjelman rakentamista esimerkiksi työryhmissä tai julkisissa keskustelutilaisuuksissa.

Lisäksi on todettava, että tätä vastausta ei ole käsitelty Miessakit ry:n hallituksessa lausuntopyynnön ajankohdasta johtuen.

Yleistä

Sukupuolten tasa-arvon edistäminen yhteiskunnassamme on tärkeä asia ja hallituksen ohjelmaluonnoksen perustarkoitus siksi hyvä. Miessakit ry:n yksi sääntömääräisistä toimintatarkoituksista on tasa-arvon perusteiden vahvistaminen miesten keskuudessa. Tässä vastauksessa onkin pyrkimys keskittyä erityisesti tasa-arvon miesnäkökulmaan yleisesti, ja toisaalta kommentoida niitä hallituksen ohjelmaluonnoksen kohtia, jotka miesnäkökulmasta ovat oleellisia.

Yleinen kansallinen ilmapiiri sukupuolten tasa-arvotyön tukemiseksi tarvitsee miesnäkökulman selvästi laajempaa huomioimista, jotta kollektiivinen tasa-arvotyö saisi uutta tuulta purjeisiinsa. Naisten tueksi tehty tasa-arvotyö on ollut tärkeitä ja arvokasta, eikä miesnäkökulman mukaan ottamisen tarkoitus ole vähentää naisten huomioimista. Kun tehdään sukupuoliin liittyvää tasa-arvotyöohjelmaa, on ensisijaisen tärkeitä, että itse perusohjelma on tasa-arvoinen.

Hallituksen tasa-arvo-ohjelmaluonnos ei nyky muodossaan ole tasa-arvoinen miehiä kohtaan, ja heidän erityisongelmiaan ei juurikaan huomioida - käytännössä koko ohjelma keskittyy naisten aseman parantamiseen.

Lyhyitä kommentteja ohjelmaluonnoksen eri kohtiin

- Kohta 1: Suomessa toteutettava tasa-arvo-ohjelma on osaltaan Pekingin toimintaohjelman toteuttamista, ja siihen sisältyvät Pekingin ohjelman kolme pääperiaatetta; naisten aseman ja arvon vahvistaminen, naisten ihmisoikeuksien toteuttaminen ja sukupuolten tasa-arvon edistäminen valtavirtaistamalla. Suomessa ollaan kuitenkin selvästi paremmassa tilanteessa kuin voidaan keskimääräisesti ajatella olevan niissä maissa, jotka ovat olleet mukana laatimassa ja allekirjoittamassa ko. sopimusta. Olisi tärkeitä, että Suomessa keskitytään tilanteeseen siltä pohjalta, missä itse olemme menossa. Pekingin sopimuksen mukaisesti toimittaessa tasa-arvotyö ei saa kansaamme kollektiivisesti mukaan, koska Pekingin sopimuksen mukaista tilannetta ei täällä nähdä eikä siksi ymmärretä.
- Kohta 2: Tasa-arvolaisissa pidetään hyvänä pakottavia säädöksiä. Tämä tarkoittaa, että ihmisiä pyritään pakottamaan johonkin, jota he eivät kuitenkaan ym-

määrä. Rakentavampi tasa-arvotyö lähtee siitä, että ihmiset itse kokevat sen tärkeäksi. Pakottaminen on välttämätöntä vain ääritapauksissa.

- Kohta 3: On tärkeätä, että sukupuolesta johtuva palkkaero-ongelma pyritään poistamaan. Sukupuolen huomioiminen palveluja kehitettäessä on hyvä asia. Sen sijaan määräaikaisten palvelussuhteiden vakinaistamista käsittelevä kappale vaikuttaa siltä, että yksilö on tärkein, vaikka tärkeämpää olisi ajatella perhekokonaisuutta ja sen tukemista. Kohta 3.3 on tyypillinen tapa ohjata yhteiskuntaa suuntaan, joka erottaa perheet ja lähimmäiset. Lisäksi kohdassa 3.7 puhutaan vain naisyrittäjyyden tukemisesta, vaikka yrittäjyyttä tulisi tukea kokonaisuudessaan sukupuolesta välittämättä sukupuolten erilaiset ongelmat tuki huomioiden.
- Kohta 4: Kohdassa mainitaan, että *työkäiset naiset ovat jo miehiä paremmin koulutettuja*, mutta ei oteta kantaa siihen, että mitä tehdä sille, että miehet ovat huonommin koulutettuja.
- Kohta 5: *Naisiin kohdistuva väkivalta* –kokonaiskäsite tulisi laajentaa yleisesti väkivallan vähentämiseksi (ilman nais-etuliitettä), koska myös miehet ovat väkivallan uhreja (useammin kuin naiset, mutta eivät tokikaan aina naisten uhreina).
- Kohta 8: Naistutkimuksen tukeminen. Miehiä tulisi tutkia samalla tasolla kuin naisia, ei esimerkiksi naistutkimuksen alaisuudessa. Puhutaanko mieluummin esim. sukupuolitutkimuksesta? Tämä kohta on kaikkein tärkein perusta, jotta voidaan rakentaa tasa-arvo-ohjelmaa, jolla olisi mahdollisuus onnistua. On äärimmäisen lyhytnäköistä rakentaa koko ohjelmaluonnoksen tutkimuskappale vain naisiin liittyen.
- Kohta 7: Miehet ja tasa-arvo. Pitääkö erikseen mainita, että tasa-arvopoliittiset kysymykset arvioidaan myös miesnäkökulmasta – eikö tämän pitäisi olla tasa-arvon mukaisesti yleinen linja joka tapauksessa. Ainoana miehiin liittyvänä erityistärkeänä tasa-arvokysymyksenä tässä kohdassa mainitaan perhevapaiden pitäminen – miehillä on paljon muitakin sukupuolestaan johtuvia tasa-arvo-ongelmia, kuten pojat ja koulu, kouluttautuminen yleensä, asema lapsiin nähden erotilanteissa, terveyspalvelut ja kuoleminen selvästi nuorempina kuin naiset sekä syrjäytyminen, alkoholiongelmat (joita kahta viimeistä kyllä sivutaan tekstissä).
- Kohta 10: Valtavirtaistamista tukemaan on rakenteilla naistutkimusportaali - mihin jäi miehet?
- Lisäksi: Eläkeikäisiä ei ohjelmassa käytännössä huomioida ollenkaan.

Kuten edellä mainittu, tämä vastaus on hajanainen ja tyypistetty siihen nähden mitä kaikkea ohjelmaluonnoksesta olisi tarve nostaa esille. Esimerkiksi ohjelmaluonnos sisältää paljon hyvää ja puollettavaa asiaa jo nykyiselläänkin. Tasa-arvotyö on Suomessa käännekohdassa ja on toivottavaa yhteisen hyvän kannalta, että seuraavassa kansallisessa askeleessa ovat myös miehet mukana sellaisina hienoina ja tukea tarvitsevinä ihmisinä kuin naisetkin ovat.

Helsingissä 10.7.2004

Tomi Timperi
toiminnanjohtaja
Miessakit ry